

Folsyra minskade antalet neuralrörsdefekter i Kina

Extra tillskott av folsyra kan ha en primärpreventiv effekt för uppkomsten av neuralrörsdefekter hos barn. Det visar en ny studie i Kina som omfattar närmare 250 000 gravida kvinnor. Svenska myndigheter intar dock en avvaktande inställning till de nya fynden.

– Man kommer bara ner till den incidens vi redan har i Sverige och frågan är om det räcker för att motivera så stora insatser som en allmän rekommendation innebär, säger Åke Bruce, professor vid Livsmedelsverket.

För första gången visar en omfattande populationsstudie att folsyra kan ha en primärpreventiv effekt som minskar antalet foster och barn med neuralrörsdefekter, främst spina bifida (N Engl J Med 1999; 341: 1485-90). 31 960 kvinnor i norra Kina och 215 871 kvinnor i södra Kina ingick i studien, som var en del av en folkhälsokampanj åren 1993–1995.

Samtliga kvinnor ombads att varje dag äta ett multivitaminpiller innehållande 0,4 mg folsyra. Intaget gjordes under perikonceptionsperioden, dvs vid tiden för en planerad graviditet och de kommande 28 dagarna efter befruktning. Efter 28 graviditetsdagar har neuralröret i normalfallet slutits.

Bland kvinnor i norra Kina som registrerades före den sista menstruationsperioden och som inte intog folsyra identifierades 4,8 foster (efter minst 20 graviditetsveckor) och barn med neuralrörsdefekter per 1 000 graviditeter. Den siffran kunde minskas till 1 per 1 000 graviditeter med hjälp av 0,4 mg folsyra.

Bland de nordkinesiska kvinnor som intog folsyra under minst 80 procent av perikonceptionstiden var minskningen hela 85 procent, till en incidens på 0,7 per 1 000 graviditeter.

Södra Kina är vad gäller förekomst av neuralrörsdefekter mer likt länder i Europa samt USA. Incidensen ligger normalt omkring 1 fall per 1 000 graviditeter. För de sydkinesiska kvinnor som i studien fick 0,4 mg folsyra under minst 80 procent av perikonceptionstiden reducerades incidensen av neuralrörsdefekter med 40 procent till 0,6 per 1 000.

Forskargruppen bakom den kinesis-

ka studien menar att resultaten visar att 0,4 mg folsyra per dag under perikonceptionstiden kan reducera risken för neuralrörsdefekter i såväl regioner med hög frekvens som regioner med låg frekvens. Man kan dock inte utesluta möjligheten att även andra vitaminer eller mineraler i de multivitaminpiller som kvinnorna fick hade en kompletterande preventiv effekt, skriver forskarna.

Ingen omprövning

Svenska myndigheter har, till skillnad från myndigheter i många andra länder som exempelvis i USA och Norge, valt att inte gå ut med en allmän rekommendation till fertila kvinnor om extra intag av folsyra i primärpreventivt syfte. Anledningen är enligt myndigheterna att det saknas tillräckliga vetenskapliga belägg för att folsyra kan reducera risken för neuralrörsdefekter bland kvinnor utanför riskgruppen, dvs kvinnor som tidigare burit på ett foster eller fött ett barn med neuralrörsdefekt.

Den nu presenterade kinesiska studien föranleder ingen omedelbar omprövning, säger professor Åke Bruce på Livsmedelsverket.

– Det finns naturligtvis anledning för oss att tillsammans med Socialstyrelsen diskutera dessa nya fakta, liksom de resultat från andra studier som är på väg att publiceras, säger Åke Bruce.

– Den kinesiska studien kommer ner till en nivå som vi redan har och frågan är om det är värt att försöka hamna under den. Det skulle handla om att rekommendera alla kvinnor som planerar att skaffa barn att inta extra folsyra, vilket är en stor insats. Det gör man nu i Norge, så låt oss först se hur resultatet där blir.

Göran Annerén, professor i pediatrik genetik på institutionen för genetik och patologi vid Uppsala universitet, har sammanställt incidenstalen för neuralrörsdefekter i Sverige under första halvåret 1999.

– Vi har ett extremt lågt incidenstal i Sverige. Läger man ihop samtliga aborterade och födda med anencefali eller spina bifida under årets första sex månader är incidensen 0,7 per 1 000. Bland de födda handlar det om 0,2 per 1 000, säger Göran Annerén.

Göran Annerén är tveksam till om den kinesiska studien bör leda till en ändring ifråga om inställningen till allmänna rekommendationer.

– Förvisso är det helt ofarligt att inta

0,4 mg folsyra per dag. Men för att gå ut med en rekommendation skulle man behöva ha bevis för att folsyra verkligen har effekt också i ett land som Sverige.

– Å andra sidan kan det vara etiskt fel att vänta, om man genom att tillföra folsyra skulle få motsvarande procentuella minskning som i södra Kina, vilket i Sverige skulle innebära från 0,7 till 0,5 per 1 000 födda. Men vid en så låg minskning skulle det dröja tio år innan en signifikant minskning upptäckts.

Skyldighet att informera

The-Hung Bui, biträdande överläkare på enheten för klinisk genetik vid Karolinska sjukhuset i Solna, har länge hävdad vikten av att fertila kvinnor får information om folsyra.

– Redan tidigare studier har övertygat mig om folsyrans betydelse och folsyra i tablettform finns redan nu tillgängligt receptfritt på apoteken i den dos man nu prövat i Kina, säger The-Hung Bui.

– Men i Sverige har man gått halva vägen; man har nöjt sig med att tabletterna finns tillgängliga men inte informerat om dem tillräckligt.

The-Hung Bui menar att så mycket talar för folsyrans preventiva egenskaper att det borde vara myndigheternas skyldighet att informera om dem.

– Alternativet är att vänta i ytterligare tio år på nya studier och under den tiden hinner många barn födas med neuralrörsdefekter.

– Men det har skett en polarisering i frågan och idag misstänker jag att det är andra skäl än de rent vetenskapliga som ligger bakom skeptikernas uppfattning, säger The-Hung Bui, som även kommenterar det låga incidenstalet i Sverige med att alla foster med neuralrörsdefekt som aborteras före vecka 18 inte rapporteras, fall som ofta upptäckts vid allmän ultraljudsundersökning.

Peter Örn

LÄKARTIDNINGEN
på nätet

Vad tycker du?
Säg din åsikt på Läkartidningens webplats:

www.lakartidningen.se/html/min_sikt.htm